

## Mielipidekirjoitus / Hankintalain muutokseen liitetään aiheettomia huolia – Lisääntyvä kilpailu on kuntien etu

Toivotan omalta osaltani terveen, avoimen kilpailun tervetulleeksi, suomalaisen veronmaksajan eduksi, kirjoittaa Kimmo Herranen.

### Kunnat.

Vaihtoehtojen lisääntyminen tuo nimenomaan julkiselle sektorille enemmän mistä valita, kirjoittaa Kimmo Herranen.

**Lukijalta.** Monissa julkisissa keskusteluissa on esitetty huolta siitä, että pian eduskunnan käsittelyyn tulevan hankintalain muutoksen myötä kunnat olisivat häviäjiä.

Edustamani toimiala on talous- ja palkkahallinnon palvelut, jonka osalta pystyn arvioimaan tulevaa markkinamuutosta kokemuspohjaisesti.

Hankintalain muutosta vastustavat tahot ovat esittäneet yhtenä perusteena vastustamiselle esimerkiksi palveluiden maantieteellisen saatavuuden.

Huolenaihe siitä, että esimerkiksi talous- ja palkkahallinnon palvelut olisi rajattu maantieteellisesti, ja siten osassa Suomea ei olisi todellisia markkinoita, ei perustu nykytilanteeseen.

Korona-aikana alkaneet etätyöt ja sen jälkeinen hetkellinen osaajapula ajoivat tilanteeseen, jossa työt on nykyisin järjestetty aidosti paikasta riippumattomasti.

Ihmiset voivat asua missä haluavat ja asiakkaita palvellaan samaan tapaan kuin vanhassa palvelukeskusmallissa.

### Nykyinen malli tiensä päässä

Toinen mielestäni aiheeton huolenaihe, joka julkisissa keskusteluissa on nostettu esiin, liittyy palkkahallinnon, esimerkiksi opettajien OVTES-osaamisen puutteeseen yksityisellä sektorilla.

Yksityisellä sektorilla on kokemusta yli sadasta erilaisesta työehtosopimuksesta, sekä lisäksi sadoista erilaisista paikallisista sopimuksista.

Opettajilla on poikkeuksellisen vaativa TES, mutta samoin ovat monimutkaisia monien suuryritysten käyttämät työehtosopimukset, joihin liittyy myös paikallisia sopimuksia.

Opettajien palkkoja lasketaan jo tänään yksityisissä liikeyrityksissä, siten OVTES-osaamista löytyy muualtakin kuin in-house-yhtiöistä.

Hankintalain muutos tulee hyödyttämään koko julkista sektoria. Aiheesta löytyy runsaasti sekä kansantalous- että yleisen taloustieteen tutkimusta, muun muassa Michael Porter on kirjoittanut paljon kilpailustrategioista.

Myös KKV toteaa verkkosivuillaan: ”Yritysten välinen kilpailu hyödyttää yhteiskuntaa, koska kilpailu tyypillisesti johtaa entistä parempien tuotteiden ja palveluiden tuottamiseen entistä edullisemmalla hinnalla. Kilpailu on myös keskeinen kannustin kehittää ja tuoda markkinoille kokonaan uusia hyödykkeitä.”

Markkinaoikeus on todennut nykykäytännön lainvastaiseksi in-house-yhtiöiden marginaalisten omistussuoksien ja sitä kautta puuttuvan määräysvallan osalta.

Niinpä nykyinen suomalainen malli, jossa in-house-yhtiöillä on rajoitettu kilpailua eri toimialoilla, näyttäisi tulleen tiensä päähän.

## Tehokkuus kasvaa

Vaihtoehtojen lisääntyminen tuo nimenomaan julkiselle sektorille enemmän mistä valita. Osa kunnista pyrkii järjestämään palvelut mahdollisen uuden lain mukaisesti in-house -yhtiöihin tai tuottaa ne itse muun muassa ideologisista syistä.

Kahdenkymmenen vuoden kokemukseni suomalaisesta talous- ja palkkahallinnon palvelumarkkinasta kuitenkin kertoo, että sisäinen palvelutuotanto olisi vuosikymmenten askel ajassa taaksepäin.

Markkinan koko on tänä aikana kasvanut keskimäärin 5 prosenttia vuodessa, ja sen myötä markkinatoimijoiden määrä on lisääntynyt.

Tehokkuus on kasvanut kilpailun myötä ja palveluiden hinnat ovat laskeneet samalla, kun yritykset ovat ulkoistaneet palveluitaan enenevässä määrin.

Toivotan omalta osaltani terveen, avoimen kilpailun tervetulleeksi, suomalaisen veronmaksajan eduksi.

Kimmo Herranen

*KTM*

*toimitusjohtaja, Administer Oyj*